

חשיבות ניסוח צוואה על ידי עורך דין והתנאים לקיומה / עו"ד לובה כהן¹

צוואה הינה מסמך משפטי מחייב המהווה מעין "מכתב אישי אחרון" לקרובי ויקירי המוריש, בה מבטא המוריש את רצונותיו, משאלותיו ובקשותיו האחרונות טרם מותו. כאשר הצוואה אינה עומדת בדרישות החוק ומתבטלת בשל כך, או אם ניסוחה אינו ברור וניתן לאכיפה, רצון המת עלול שלא להתקיים או שיתקיים רק לאחר הליך ארוך ומורכב, אשר עשוי גם לגרום סכסוכים משפחתיים מיותרים.

עקרון העל הניצב בבסיס דיני הירושה הינו קיום רצון המת. ההנחה הגלומה בצוואה הינה כי הצוואה מבטאת את רצונו האמיתי והמלא של המוריש. צוואה הינה אחת ההחלטות החשובות ביותר לאדם בחייו, בה הוא מביע את רצונו האמיתי מה יעשה ברכושו לאחר מותו. בהיעדר צוואה, לרבות אם הצוואה בוטלה מסיבה כלשהי, ההורשה הינה על פי דין ולא דווקא תהיה כפי שהנפטר רצה. רק באמצעות עריכת צוואה הנעשית על פי דין ובאמצעות עורך דין בעל ידע יכול אדם להיות סמוך ובטוח כי לאחר מותו יחולק רכושו על פי רצונו. כך יהיה גם המצב אם הצוואה בוטלה בשל אי עמידתה בתנאי הדין.

צוואה המנוסחת באופן נכון תגדיר בצורה ברורה ומפורשת את הרצון החופשי של המוריש ותהיה ניתנת לאכיפה ויישום מיידי. בין היתר דורש החוק הישראלי תנאים פורמאליים שונים למתן תוקף לצוואה (למשל, עדים שנדרשים במקרים מסוימים), מטפל באופן ספציפי בצוואות הדדיות (צוואות של בני זוג, האחד לטובת השני באופן הדדי) וקובע כיצד יש להתייחס לצוואה הקובעת זכויות למי שהשתתף בעריכתה. החוק גם מתייחס למצב בו כבר היתה קיימת צוואה קודמת וכעת מבוקש ביטולה, שינויה או תוספות לה. אי תשומת לב לתנאים אלה עלולה לגרום לצוואה להתבטל.

זאת ועוד, חשוב לשים לב לניסוח משפטי נכון של סעיפי הצוואה. צוואה מנוסחת היטב על ידי עורך דין לא רק שמונעת סכסוכי ירושה אלא גם תאפשר ליורשים לכבד את המצווה לאחר פטירתו. החוק קובע כי הוראת צוואה שאין לראות מתוכה למי ציווה המצווה או מה ציווה או שאין להבין משמעותה - בטלה. עם זאת, לפעמים ניסוח משפטי לא ברור, או ניסוח שבסופו של דבר לא יהיה ניתן לביצוע, עלול לגרום לאו דווקא לבטלות הצוואה אלא לבעיות בקיום הצוואה ולעתים להאט את תהליך קיום הצוואה או אף לעצרו למשך תקופות ארוכות. כך, חשוב שהצוואה תנוסח על ידי עורך דין שיוודא עמידתה בדרישות החוק והיותה ברורה וניתנת ליישום.

¹ עו"ד לובה כהן הינה עורכת דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.

The importance of drafting a will by an attorney / Luba Cohen, Adv.

A will is a binding legal document that constitutes a kind of a "last personal letter" to the relatives and loved ones, in which the deceased expresses his wishes and last requests before his death. When the will does not meet the requirements of the law and is annulled for this reason, or if its wording is unclear and enforceable, the will of the deceased may not exist or will take place only after a lengthy and complex legal procedure that may also lead to unnecessary family disputes.

The supreme principle underlying inheritance law is the fulfillment of the will of the deceased. The presumption inherent in the will is that the will expresses the true and full will of the deceased. A will is one of the most important decisions for a person in his life, in which he expresses his true desire for what will be done with his property after his demise. In the absence of a will, including if the will was canceled for any reason, the inheritance is by law and not necessarily as the deceased wanted. Only through the making of a will that is properly drafted under law and using a knowledgeable lawyer can a person be assured that after his death his property will be distributed according to his wishes. This will also be the case if the will was canceled due to non-compliance with the conditions of the law.

A properly drafted will clearly defines the free will of the authorized person and will be enforceable and immediately implemented. Among other things, Israeli law requires various formal conditions for validating the will (e.g, witnesses required in certain cases), special procedure in case of reciprocal wills (mutual wills of spouses, mutual benefit) and determines how to treat bequeath to persons who participated in the drafting of the will. The law also refers to a situation in which a previous will had already existed and is now being cancelled, modified or added to. Failure to pay attention to these conditions may cause the will to be canceled.

Moreover, it is important to pay attention to the correct wording of the will clauses. A will well drafted by a lawyer not only prevents inheritance disputes but also allows the heirs to honor the testator after his death. The law states that a will from which one cannot understand who inherits what is void. However, sometimes an unclear drafting, or a drafting that causes impossibility to fulfil the will may not only cause the invalidation of the will but may also, if not voided, slow the process of holding the will or even stop it for long periods of time. Thus, it is important that the will be drafted by a lawyer who will ensure that it meets the requirements of the law and is clear and applicable.